

TDOK-nummer

TDOK 2015:0311

Fastställt av

Chef VO Planering

Skapat av

Rådbo Helena, PLkvtj

Dokumentdatum

2023-05-11

Gäller från

[Gäller från]

Version

9.0

Ersätter

[Ersätter]

Konfidentialitetsnivå

1 Ej känslig

Plankorsningar - val av skyddsalternativ

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Innehållsförteckning

1	Syfte	5
2	Omfattning.....	5
3	Ansvar	6
4	Definitioner och förkortningar.....	7
5	Dimensionera plankorsningar.....	14
5.1	Ompröva ett skyddsalternativ.....	14
5.2	Plankorsningens trafikmiljö.....	16
5.3	Bygga nya plankorsningar	17
5.4	Bygga om en plankorsning	18
5.5	När plankorsningar inte är tillåtna	19
5.5.1	Nybyggd järnvägssträcka.....	19
5.5.2	Befintliga plankorsningar	19
5.6	Tillfälliga lösningar	20
5.6.1	När plankorsning saknas	20
5.6.2	Tillfälliga särskilda vägtransporter	21
5.6.3	Hinderdetektor ur funktion.....	21
5.6.4	Omledning av vägtrafik vid byggnation av planskild korsning	21
5.6.5	Tillfällig hastighetsnedsättning ska upphöra.....	21
5.6.6	Tillfälliga åtgärder vid evenemang	22
5.7	Vägvakt.....	22
5.8	Ingen vägtrafik förekommer i plankorsningen.....	23
5.8.1	Stänga en plankorsning	23
5.8.2	Slopa en plankorsning	23
5.9	Ingen järnvägstrafik förekommer i plankorsningen.....	24
5.9.1	Trafiken på järnvägen har upphört	24
5.9.2	Trafiken på järnvägen är tillfälligt inställd.....	25
5.9.3	Järnvägstrafiken är sporadisk.....	25
5.10	Otillåten passage.....	25
6	Skyddsalternativ i plankorsningar.....	26
6.1	Väggklass (plk).....	26
6.2	Tillåtna skyddsalternativ	27
6.3	Tillåtna skyddsalternativ i befintliga plankorsningar – Tabell 1	28

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311
Version
9.0

6.4	Val av nytt skyddsalternativ – Tabell 2.....	35
6.5	Plankorsningar med särskilda trafikförhållanden – Tabell 3	41
6.6	Alternativa val	42
6.7	Förvarningsljus	43
6.8	Förenklad bevakning	43
6.9	Ägovägsbom.....	43
6.9.1	Behörighet att manövrera en ägovägsbom	44
6.9.2	Ägovägsbom för yrkesmässig trafik	44
6.9.3	Ägovägsbom vid påspårningsplats, serviceväg eller motsvarande.	45
6.9.4	Ägovägsbom för skalskydd.....	45
6.10	Ljudsignaltavla.....	46
7	Förvaltningsdata för plankorsningar.....	47
7.1	Inventering.....	47
7.2	Löpande noteringar av risker	47
7.3	Väglass (plk).....	47
7.4	Framkomlighetsklass.....	48
7.5	Nationell vägdatabas NVDB	48
7.6	Plankorsningens identitet	48
7.7	Vägnamn	48
7.8	ID-nummer.....	48
7.9	Kilometertal	49
8	Uppföljning av oönskade händelser och brister och trafiksäkerhetspåverkande faktorer	50
8.1	Uppföljning av oönskade händelser.....	50
8.2	Uppföljning av sikt	51
8.3	Uppföljning av fordonsmagasin	51
8.4	Uppföljning av vägprofil.....	52
8.5	Brist näringsverksamhet	52
9	Beslut om plankorsningar	53
9.1	Infrastrukturförvaltarens beslut.....	53
9.1.1	Förändring av en plankorsning.....	53
9.1.2	Uppsättning eller nedtagning av ljudsignaltavla	53
9.2	Stopplikt	53

TDOK-nummer

TDOK 2015:0311

Version

9.0

9.3	Beslut enligt Vägmärkesförordningen (SFS 2007:90).....	54
10	Resultat och dokumentation	55
10.1	Utredningar, åtgärder	55
10.2	Handlingsplan för åtgärder	55
10.3	Registreringsprinciper	55
10.3.1	Plankorsningar som förvaltas av Trafikverket	55
10.3.2	Plankorsningar som inte förvaltas av Trafikverket.....	56
11	Referenser	57

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

1 Syfte

Detta dokument är en del av Trafikverkets säkerhetsstyrningssystem för järnväg och anger riktlinjer för arbetet med plankorsningar mellan väg- och järnvägstrafik.

Dokumentets syfte är att tillgodose samhällets behov av trafiksäkra plankorsningar.

Dokumentet vänder sig till den som:

- föreslår och beslutar om skyddsalternativ i plankorsningar
- utreder, planerar, projekterar, bygger och underhåller järnväg eller väg där plankorsningar berörs
- för Trafikverkets räkning yttrar sig i ärenden enligt Plan- och bygglagen (2010:900) och miljöbalken (1998:808)
- för Trafikverkets räkning handlägger beslut enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90)*.

2 Omfattning

Detta dokument innehåller riktlinjer för:

- förvaltning av plankorsningar
- val av skyddsalternativ i plankorsningar
- slopande av plankorsningar
- anordnande av plankorsningar
- uppföljning av trafiksäkerhetspåverkande faktorer.

Dokumentet ska tillämpas av Trafikverket:

- när en plankorsning ska förses med ett annat skyddsalternativ än det nuvarande
- vid ny- och ombyggnad av järnväg
- i långsiktiga förbättringsplaner för befintliga banor.

Se även råden i *TDOK 2017:0367* Trafikverkets hantering av plankorsningar.

Dokumentet kan även utgöra ett stöd för andra infrastrukturförvaltare än Trafikverket.

Dokumentet behandlar inte faunapassager och inte heller tekniska lösningar för plankorsningar.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

3 Ansvar

Den som enligt *TDOK 2010:14, Trafikverkets arbetsordning* har ansvaret för trafiksäkerheten på järnväg ansvarar för att detta dokument hålls uppdaterat.

Ett undantag ska handläggas på följande sätt:

- Ansvarig chef enligt arbetsordningen fattar beslut
- Undantaget ska vare diariefört
- Undantaget ska vara registrerat i dispensbanken.

Ett undantag ska innehålla följande:

- Beskrivning varför ett undantag behövs
- En riskanalys enligt *TDOK 2020:0236* Metod för riskhantering vid ändringar gällande trafiksäkerhet järnväg (CSM RA)

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

4 Definitioner och förkortningar

Följande definitioner och förkortningar gäller, om inte annat anges, endast detta dokument. I andra sammanhang kan det finnas andra definitioner för dessa termer och förkortningar.

A-skydd	Trafikverksamhet för att förhindra eller begränsa rörelser med spårfordon inom ett begränsat område. Se vidare <i>TDOK 2015:0309 Trafikbestämmelser för järnväg, Modul 12, A-skydd</i> .
Blockerande tåg	Brist som innebär att ett tåg vid planerliga uppehåll riskerar att blockera en plankorsning.
Blockerande vägfordon	Brist som innebär att vägfordon kan komma att hindra andra vägfordon från att lämna korsningsområdet. Detta kan inträffa till exempel på grund av köbildning över spåret när fordon måste lämna företräde för att köra ut på en större väg.
Brist	Ett specifikt krav, för att en plankorsning ska anses vara felfri, är inte uppfyllt.
Bygdeväg	En landsväg med extra breda vägrenar avsedda för gång- och eller cykeltrafik och med ett smalt körfält i mitten avsett för annan trafik än gång- och eller cykeltrafik.
ERTMS	European Rail Traffic Management System (ERTMS) är ett EU-gemensamt signalsystem för järnvägar med syftet att möjliggöra gränsöverskridande tågtrafik.
Enkelspår	Spår i en plankorsning där endast ett Järnvägsfordon i taget kan färdas. <i>Kommentar: Observera att enkelspår kan definieras annorlunda i annan dokumentation.</i>
Fordonsmagasin	I detta dokument en del av vägen där tillfälligt stillastående vägfordon kan förekomma utan att blockera plankorsningen.

TDOK-nummer

TDOK 2015:0311

Version

9.0

Framkomlighetsklass	Med framkomlighetsklass menas den största fordonskombination som kan framföras <i>fram till plankorsningen</i> och sedan vidare på järnvägens andra sida.
Förenklad bevakning	Skyddsalternativ som innebär att ett järnvägsfordon passerar en plankorsning i låg hastighet och där föraren av järnvägsfordonet kan ha hjälp av en vakt. Se även förklaringar i <i>TDOK 2017:0367 Trafikverkets hantering av plankorsningar</i> .
Gång- och/eller cykelbana	Vägbana avsedd att användas enbart av gående och/eller cyklister.
Gångtrafik och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker	Brist som innebär att gående och/eller cyklister kan komma i klungor eller i stor utsträckning vara oerfarna. Det gäller exempelvis vid plankorsningar i närheten av större arbetsplatser, idrottsanläggningar, badplatser, vårdinrättningar, skolor och liknande.
Infrastrukturförvaltare	Den som förvaltar järnvägsinfrastruktur och driver anläggningar som hör till infrastrukturen enligt <i>Järnvägslagen (SFS 2004:519)</i> .
Komplicerad trafikmiljö	Brist som innebär att förhållandena är sådana att vägtrafikantens uppmärksamhet riskerar att dras till annat än vägskyddsanläggningen eller ett annalkande tåg. Det kan gälla plan- eller profilförhållanden, anslutande vägar, annan trafik, reklamskyltar eller något annat som distraherar invid eller på vägen.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Lokal väg	<p>Som lokal väg räknas tillfartsväg till en enstaka bostadsfastighet eller fritidsfastighet och där näringsverksamhet knuten till fastigheten inte genererar ytterligare trafik över plankorsningen.</p> <p>Om det säsongvis förekommer ytterligare trafik, till exempel i anslutning till en badplats, ska vägen klassas som <i>vanlig väg</i>.</p> <p>Om trafik är möjlig till flera bostadsfastigheter eller fritidsfastigheter ska vägen klassas som <i>vanlig väg</i>.</p>
Långsamtgående vägfordon	<p>Brist som innebär att andelen traktorslöp, jordbruksmaskiner eller motsvarande, som regelbundet trafikerar plankorsningen bedöms vara betydligt större än genomsnittet på likartade vägar (gäller inte ägovägar).</p>
Nedsänkt spår	<p>Spår förlagt i en vägbana eller på en öppen hårdgjord yta till exempel ett hamnområde.</p>
Näringsverksamhet	<p>En kommersiell verksamhet (vanligtvis småskalig), exempelvis uthyrning av sportutrustning, odling med självplockning, gårdsbutik osv.</p>
Närsikt	<p>Avstånd längs banan som är beroende av banans största tillåtna hastighet och på vilket en vägtrafikant 3 eller 5 meter från närmaste räl kan se ett tåg som närmar sig plankorsningen.</p> <p><i>Närsikt minst 10 sekunder</i> betyder att ett tåg ska synas i minst 10 sekunder innan detta når fram till plankorsningen.</p> <p><i>Närsikt minst 5 sekunder</i> betyder att ett tåg ska synas i minst 5 sekunder innan detta når fram till plankorsningen.</p>
Ouppfyllda siktkrav	<p>Brist som innebär att kravet <i>närsikt minst 10 sekunder</i> inte är uppfyllt.</p>

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Plankorsning	<p>I detta dokument används termen plankorsning för en korsning i samma plan mellan järnväg och väg.</p> <p><i>Kommentar: Definitionen i Förordning om vägtrafikdefinitioner (SFS 2001:651), är mer avgränsande eftersom begreppet "väg" där har en snävare innebörd. Dessutom förutsätts där att järnvägen är anlagd på en "särskild banvall". Många plankorsningar enligt detta dokument är därför inte plankorsningar enligt Trafikförordningen.</i></p>
Planskild korsning	<p>En korsning i skilda plan mellan järnväg och väg (vägbro, vägport, gångbro eller gångtunnel).</p>
Plattform	<p>En plats där resande kan stiga på eller stiga av ett järnvägsfordon och/eller en plats avsedd för skötsel av järnvägsfordon.</p>
Plattformsövergång	<p>En plankorsning avsedd för regelbunden vägtrafik till och från en plattform. Vägtrafiken kan bestå av gående och även vägfordon avsedda för verksamheten på plattformen. Med regelbunden vägtrafik (där även gående ingår) menas ÅDT större än eller lika med 1.</p>
Plk-webb	<p>It-system avsett för att lagra, uppdatera och presentera data för plankorsningar i Sverige.</p>
Påspårningsplats	<p>Särskilt anordnad plats där vägfordon som är utrustade för att även kunna framföras på järnväg kan överföras från väg till spår eller omvänt. En påspårningsplats är åtkomlig från enbart ena sidan av banan.</p>

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Serviceväg	<p>Plankorsning avsedd för transporter i samband med verksamhet inom järnvägens spårområde.</p> <p>Serviceväg med regelbunden vägtrafik: Årsmedeldygnstrafik, ÅDT större än eller lika med 1</p> <p>Serviceväg med sporadisk vägtrafik: ÅDT mindre än 1</p> <p>Serviceväg utan vägtrafik:</p> <p>Plankorsning försedd med ett fysiskt hinder som inte går att avlägsna med enbart handhållna verktyg i de fall plankorsningen inte övervakas på något annat sätt.</p> <p>Plankorsning som går att trafikera med vägfordon enbart vid avstängt spår.</p> <p>När det står enbart <i>serviceväg</i> i den löpande texten menas alla ovanstående varianter.</p> <p>En <i>transport</i> kan även avse förflyttning till fots.</p>
Skoteröverfart	En plankorsning anpassad för snöskoter.
Skyddsalternativ	En kombination av skyddsanordningar som finns i en viss plankorsning. Kan även vara inget skydd alls. Ett skyddsalternativ kännetecknas av en kod beskriven i <i>TDOK 2017:0367 Trafikverkets hantering av plankorsningar</i> .
Skyddsanordningar	I detta dokument utrustning eller åtgärder som är till för att göra vägtrafikanten uppmärksam på en plankorsning och de faror som finns vid passage av denna. Skyddsanordningar kan vara antingen <i>passiva</i> , exempelvis vägmärken, eller <i>aktiva</i> i form av vägskyddsanläggningar eller vägvakter.
Sth	<i>Största tillåtna hastighet</i> , anger den största tillåtna hastigheten för något järnvägsfordon vid plankorsningen uttryckt i km/h för något spår och någon körriktning.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Särskilda risker	Se definitionerna "Gångtrafik och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker" och "Vägfordon som innebär särskilda risker".
Två samtidigt farbara spår	Spår i en plankorsning med minst två spår där spårgående fordon kan färdas oberoende av varandra.
Tättbebyggt område	Område som kommunen genom en lokal trafikföreskrift beslutat vara tättbebyggt med stöd av <i>Trafikförordningen (1998:1276)</i> .
Vandringsled	En upptrampad, röjd och oftast uppmärkt led avsedd för rekreation och motion, utanför tättbebyggt område.
Vanlig väg	En väg som inte är något av lokal väg, gång- och/eller cykelbana, ägoväg, serviceväg, vandringsled, plattformsovergång, skoteröverfart, väg och spår kombinerat eller påspårningsplats.
Väg	<p>I detta dokument avses med <i>väg</i> den avgränsade yta avsedd att användas av vägtrafikanter i en plankorsning.</p> <p>Kommentar: Förordning (2001:651) om vägtrafikdefinitioner har en snävare definition:</p> <ol style="list-style-type: none">1. En sådan väg, gata, torg och annan led eller plats som allmänt används för trafik med motorfordon,2. en led som är anordnad för cykel, en gång- eller ridbana invid väg enligt 1.
Vägbredd	Anger minsta vägbredden mellan vägbanekanterna (inte vägmarkeringarna) uppmätt 0 - 25 m före plankorsningen.
Vägfordon som innebär särskilda risker	Brist som innebär att vägfordon som kan ge svåra följder vid en olycka, bedöms förekomma betydligt mer frekvent än genomsnittet på likartade vägar. Det kan gälla exempelvis transporter av farligt gods, tunga transporter, bussar eller skolskjutsar.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Väghållare	Den som ansvarar för vägens byggande och drift. En väghållare kan vara statlig, kommunal eller enskild.
Väghållningsmyndighet	Då staten är väghållare, den till Trafikverket hörande regionala förvaltning som regeringen bestämmer och, då en kommun är väghållare, den kommunala nämnd som kommunfullmäktige utser därtill. Se <i>Väglagen (1971:948)</i> .
Väglass (plk)	Väglass (plk) beskriver vägens ändamål och vägtrafik <i>i en plankorsning</i> . Ska inte förväxlas med termen <i>väglass</i> som bland annat förekommer i NVDB.
Vägskyddsanläggning	Gemensam benämning för <i>aktiva skyddsanordningar</i> med signaler och/eller bommar som varnar vägtrafikanter för järnvägsfordon som närmar sig plankorsningen.
Vägtrafikanter	I detta dokument används termen <i>vägtrafikanter</i> med samma betydelse som <i>trafikanter</i> enligt definitionen i <i>Förordning om vägtrafikdefinitioner (SFS 2001:651)</i> , för att inte förväxlas med den som färdas på järnvägen.
ÅDT	Årsmedeldygnstrafik. Det under ett år genomsnittliga trafikflödet per dygn mätt som vägfordon per dygn.
Ägoväg	En intern förbindelseväg mellan en fastighets ägor. En väg avsedd för transporter för en eller flera fastigheters jord- och/eller skogsbruk.
Ägoväg + vandringsled	En ägoväg där det även frekvent förekommer gående.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5 Dimensionera plankorsningar

Detta avsnitt avser plankorsningar på järnvägar där minst ett spår förvaltas av Trafikverket.

Plankorsningen ska dimensioneras enligt den järnvägstrafik som är möjlig enligt gällande/planerad Järnvägsnätsbeskrivning.

När Trafikverket yttrar sig vid samråd, exempelvis enligt Plan- och bygglagen (2010:900) och tillståndsärenden enligt miljöbalken (1998:808), ska Trafikverket bevaka att trafiksäkerhetskraven tillgodoses så att framtida passager över järnvägen kan ske på ett säkert sätt.

5.1 Ompröva ett skyddsalternativ

Med *ompröva ett skyddsalternativ* menas en kontroll att aktuellt skyddsalternativ uppfyller kraven enligt tabell 2 eller 3 (tabell 1 i förekommande fall).

När någon av följande förändringar, enligt tabellen nedan, planeras måste plankorsningarnas skyddsalternativ omprövas enligt *Tabell 2* och *Tabell 3* och trafikmiljön ses över. Förändringar ska identifieras så tidigt som möjligt exempelvis vid beställning av utredningar (där plankorsningar kan komma att påverkas). Vid ERTMS införande kan krav enligt Tabell 1 tillämpas istället för *Tabell 2*.

Förändring	Plankorsningar som ska omprövas
Förändrad markanvändning, exempelvis etablering av bostäder och/eller ny näringsverksamhet Vägtrafiken leds om	Plankorsningar som kommer att få ett ökat trafikflöde på vägen (inklusive gående)
Ändring av en plattformens längd, bredd eller höjd	Plattformsovergång
Förändringar av vägen	Plankorsning där vägen blir kompletterad med gångbanor och/eller cykelbanor Plankorsning där vägen får en annan Vägklass (plk), utom i de fall där en felaktig uppgift korrigeras. Vägens hastighet över plankorsningen höjs

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Förändring	Plankorsningar som ska omprövas
Åtgärder som leder till ökad sth på banan	Plankorsningar där sth kommer att höjas. (Sth över en specifik plankorsning får höjas först när denna har ett korrekt skyddsalternativ för den högre hastigheten enligt <i>Tabell 2</i> eller <i>Tabell 3</i> .)
Åtgärd som leder till ökad tåglängd	Plankorsningar som kan komma att få bristen <i>blockerande tåg</i> .
Kapacitetshöjning	Plankorsning på sträcka som upprustas med Fjärrstyrning Elektrifiering Ökad största tillåtna axellast (STAX) Ökad kapacitet i linjeblockering.
Införande av ERTMS	Krav enligt tabell 1 eller tabell 3 i förekommande fall. Se även TDOK 2017:0367 avsnitt Prioritering.
Ombyggnader där spårsystemet ändras i plankorsningen eller i dess närhet. Bygge av ny plattform Ny driftplats Byte av signalställverk Samtidig infart	Plankorsning som berörs av förändringen Plankorsning där vägskyddsanläggningen signaltekniskt berörs av förändringen Plankorsning som kan få ökade väntetider för vägtrafiken. Plankorsningar som kan komma att få bristen <i>blockerande tåg</i> .
När en vägskyddsanläggning byts ut i sin helhet	Plankorsning som berörs av förändringen
När underhållet på en bana ska återupptas enligt <i>TDOK 2014:0116 Avveckling av järnväg</i> .	Samtliga berörda plankorsningar
När en stängd plankorsning åter ska tas i drift	Berörd plankorsning

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.2 Plankorsningens trafikmiljö

När en plankorsnings skyddsalternativ omprövas enligt avsnitt 5.1 ska följande behov utredas:

- Om det finns behov av separat gång- och cykelbana
- Om antal körfält och vägbredden tillgodoser vägtrafikens behov
- Om eventuella fordonsmagasin är tillräckliga
- Om det finns möjlighet för två vägfordon att mötas utan att något av dessa blir stillastående i plankorsningen
- Om det utanför plankorsningen finns behov av mötesfickor
- Om det finns behov av intrångsskydd
- Om det finns behov av fartdämpande åtgärder
- Om befintliga gångfällor uppfyller sitt syfte

Utredningen ska vara ett underlag för projekteringen. I de fall en sådan utredning är äldre än två år ska dess innehåll revideras innan projekteringen påbörjas.

Se även TRVINFRA-00304 Plankorsningar. och TDOK 2017:0367 Trafikverkets hantering av plankorsningar.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.3 Bygga nya plankorsningar

Trafikverket ska ha en aktiv roll i samhällsplaneringen, exempelvis vid samråd om detaljplaner, och verka för bra trafiklösningar.

Nya plankorsningar får byggas i följande fall under förutsättning att kraven i *Tabell 2* och *Tabell 3* uppfylls:

- Ny plankorsning får byggas om den övertar vägtrafik från en annan plankorsning som slopas och sth över plankorsningen är högst 160 km/h.
- Ny plattformsovergång får byggas.
- Ny skoteröverfart eller en ny vandringsled får byggas om det behövs för att främja det rörliga friluftslivet.
- Ny plankorsning för gång- och cykeltrafik får byggas om det behövs för att tillgodose behovet av passagemöjligheter över järnvägen.
- Ny påspårningsplats får byggas.
- Ny serviceväg får byggas.
- Ny plankorsning får byggas innanför skalskydd, t ex inom en industrifastighet.
- Ny plankorsning får byggas över ett spår med sth 40 km/h om kommunen så beslutar.
- När en planskild korsning ska ersätta en plankorsning, se *avsnitt 5.6.4*.

Nya plankorsningar ska i övrigt uppfylla krav som framgår av annan dokumentation, exempelvis

- *Krav för vägars och gators utformning, (VGU)*,
- Trafikverkets Publikation 2015:237 Utformning av den fysiska miljön på stationer för personer med funktionsnedsättning
- Trafikverkets publikation 2020:089, Projektering och byggande av enskilda vägar.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.4 Bygga om en plankorsning

När en plankorsning byggs om ska kraven i Tabell 2 och Tabell 3 uppfyllas. I nedanstående fall kan Tabell 1 tillämpas istället för Tabell 2, där alternativet *tillåtet* går att uppfylla:

Åtgärd
Plankorsning som får ändrad vägbredd
Komplettera med ytterligare signaler/kryssmärken utan att skyddsalternativet ändras
Installera pyramidmattor
Sätta upp hägnad
Bygga av P-plats
Sätta upp belysning
Tillfällig plankorsning vid bygge av planskildhet
Ny separat gång- och cykelbana får byggas invid en befintlig plankorsning.
Utökning av antalet samtidigt farbara spår där sth är högst 40 km/h.

Krav för vägars och gators utformning, (VGU), ska uppfyllas där så är ändamålsenligt.

Kraven i VGU ska i första hand tillämpas vid nybyggnation

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.5 När plankorsningar inte är tillåtna

Plankorsning, där vägklass (plk) är något annat än serviceväg eller påspårningsplats, är *inte* tillåten i något av dessa fall:

5.5.1 Nybyggd järnvägssträcka

Plankorsningar är inte tillåtna där vägklass (plk) är något annat än serviceväg eller påspårningsplats i dessa fall:

- På en nybyggd järnvägssträcka där sth över plankorsningen överstiger 40 km/h.
- På en nybyggd järnvägssträcka som
 - ersätter eller kompletterar en befintlig järnvägssträcka och
 - där sth över plankorsningen överstiger 40 km/h.

5.5.2 Befintliga plankorsningar

Plankorsningar är inte tillåtna där vägklass (plk) är något annat än serviceväg eller påspårningsplats i dessa fall:

- Där sth över en befintlig plankorsning höjs till en sth överstigande 160 km/h.
- Där en befintlig plankorsning förses med flera spår så att
 - samtidiga tågrörelser över plankorsningen blir möjliga och
 - där sth över plankorsningen överstiger 40 km/h på något av spåren i plankorsningen.
- I de fall järnvägen byggs om så att bristen *blockerande tåg* sannolikt uppstår på en befintlig plankorsning.

En befintlig plankorsning där sth överstiger 160 km/h får behållas.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.6 Tillfälliga lösningar

5.6.1 När plankorsning saknas

I vissa situationer behöver järnvägen korsas på grund av tillfälliga behov, till exempel vid avverkning av skog eller vid tillfälliga transporter. Det kan lösas med något av följande alternativ:

- Alt 1: Bygg en plankorsning och förse den med skydd enligt reglerna för ägoväg i Tabell 2. Slopa den när arbetet är klart. En sådan plankorsning får finnas i högst ett år.
- Alt 2: Behovet av att kunna korsa järnvägen hanteras genom att järnvägstrafiken stängs av med ett A-skydd. Infrastrukturförvaltaren ska hindra att vägfordon kan passera över spåret under den tid som ett A-skydd inte är anordnat. Hindret ska inte gå att ta bort med handkraft.

Trafikverket och en markägare kan, när inga andra lösningar finns, i ett avtal komma överens om framtida passager av järnvägen för ett tillfälligt ändamål. För ett sådant avtal gäller:

- Avtalet ska vara försett med ett diarienummer som ska vara noterat i ett it-system och där vara knutet till en viss sträcka på banan. Via it-systemet ska avtalsdokumentet vara spårbart.
- Behovet att korsa banan ska finnas högst vartannat år.
- Det ska inte finnas något servitut (exempelvis i en stängd plankorsning) som tillgodoser behovet ändå.
- Maximal kalendertid som passage ska vara möjlig ska vara högst 30 dagar.
- Trafikverket får tillhandahålla A-skydd högst fem arbetsdagar kostnadsfritt per tillfälle.

Följande punkter ska vara dokumenterade i avtalet:

- Platsen ska beskrivas genom att ange bandelsnummer samt kilomentertal (från km +m – till km +m) enligt banans längdmätning.
- Uppgift om vart markägaren ska vända sig vid behov att korsa banan.
- Hur lång tid i förväg en sådan anmälan måste ske
- Kostnader
- Krav på säkerhetsåtgärder när passagen öppnas
- Krav att användaren ska vara beredd att medverka vid en riskbedömning
- Antal dagar som överfart ska vara möjlig
- Krav för de fordon som ska framföras över plankorsningen.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.6.2 Tillfälliga särskilda vägtransporter

Vissa vägtransporter kräver tillstånd för att få framföras på det allmänna vägnätet. En sådan transport kan innebära risker vid passage av en plankorsning. När en sådan transport ska passera en plankorsning ska minst följande risker bedömas och vid konstaterad risk även hanteras:

- Transporten hinner inte passera plankorsningen innan ett tåg kommer.
- Transporten har svårigheter att passera plankorsningen på grund av dess bredd, längd eller höjd.

5.6.3 Hinderdetektor ur funktion

Om en hinderdetektor är ur funktion ska hastigheten vid plankorsningen justeras. Vad som ska gälla i varje enskilt fall beror på trafikförhållandet där hinderdetektorn är installerad.

Trafikförhållande	Åtgärd
Hög sth	Justera sth enligt tabell 2 till ett skyddsalternativ där hinderdetektor inte finns som krav.
Trafikförhållande enligt Tabell 3	Justera sth till högst 40 km/h

5.6.4 Omledning av vägtrafik vid byggnation av planskild korsning

När en planskild korsning ska ersätta en plankorsning vid samma position, behöver vägtrafiken ledas om under byggtiden. I detta fall får en plankorsning byggas under om samtliga följande villkor uppfylls:

- Plankorsningen slopas när den planskilda korsningen är tagen i bruk.
- Tabell 2 eller Tabell 1 ska tillämpas (där alternativet *tillåtet* går att uppfylla).

5.6.5 Tillfällig hastighetsnedsättning ska upphöra

När sth tillfälligt har sänkts på grund av brister i infrastrukturen får hastigheten återställas till den ursprungliga om samtliga följande villkor är uppfyllda:

- Bristen ska vara åtgärdad.
- Kraven i Tabell 3 ska uppfyllas.
- Kraven i *Tabell 1* ska uppfyllas. Alternativet "tills vidare" får då inte tillämpas.
- När sth sänktes var syftet att återställa sth till den ursprungliga.

I de fall hastigheten ska vara högre än den ursprungliga gäller Tabell 2 och Tabell 3.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.6.6 Tillfälliga åtgärder vid evenemang

Om det finns risker för publik som färdas på vägen eller till fots i samband med evenemang ska följande gälla för en berörd plankorsning:

- Riskbedömning ska genomföras tillsammans med arrangören samt berörda funktioner i samhället.
- Vidta beslutade åtgärder enligt riskbedömningen.
- Vidta i åtgärder enligt *Säkerhetsguide för evenemang* utgiven av MSB
- Övriga åtgärder enligt Ordningsslagen (SFS 1993:1617).

Järnvägstrafiken ska om möjligt kunna pågå utan inskränkningar.

5.7 Vägvak

Det ska i följande fall finnas en vägvakt som manuellt bevakar en plankorsning, som förvaltas av Trafikverket:

- när en vägskyddsanläggning är felaktig (varnar inte när tåg kommer eller varnar även om tåg inte kommer)
- vid arbete på spåret som påverkar vägskyddsanläggningen
- när vägskyddsanläggningen tillfälligt har tagits ur bruk, helt eller delvis, så att den inte på ett säkert sätt kan varna vägtrafikanter
- när det, till exempel på grund av en tillfällig ökning av vägtrafiken, behövs i en plankorsning utan vägskyddsanläggning
- om det framgår av en trafikordningsplan (TA-plan).

Vägvakten ska vara utrustad och ge tecken enligt *Vägmärkesförordningen (SFS 2007:90)*, där vägvakten benämns *vakt*.

Det ska finnas fler än en vägvakt i en plankorsning om förhållandena på platsen kräver detta. Sådana plankorsningar ska vara sökbara i ett it-system och åtkomligt för den som för Trafikverkets räkning ska tillhandahålla vägvakter.

Se även Trafikbestämmelser för järnväg, TTJ, Modul 7, Vägvak.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.8 Ingen vägtrafik förekommer i plankorsningen

5.8.1 Stänga en plankorsning

Om det är uppenbart att en plankorsning inte längre används ska den slopas. Tills slopningsprocessen är genomförd kan plankorsningen om möjligt ha driftläge stängd (i Plk-webb). Kännetecken kan vara att vägbanan i spåret saknas och/eller att vägen fram till plankorsningen är oframkomlig.

För att en plankorsning ska anses vara stängd krävs att:

- Den väg som tidigare korsade spårområdet ska vara borttagen
- Vägbeläggning i spåret ska vara borttagen
- Diken ska i förekommande fall vara återställda
- Stängselöppningar ska inte finnas
- Kryssmärken, bommar, ljussignaler och ljudsignaler ska vara borttagna
- Elskyddsportaler ska vara borttagna
- Korsningen ska vara registrerad som stängd i it-systemet Plk-webb
- Beslut om stängning av plankorsningen finns diariefört med diarienumret noterat i Plk-webb.

En plankorsning registrerad som stängd ska åter sättas i drift om ovanstående krav för att stänga en plankorsning inte är uppfyllda. Om banan har förändrats (se *avsnitt 5.1*) ska plankorsningens skyddsalternativ väljas enligt *Tabell 2* annars *Tabell 1*.

En stängd plankorsning behöver inte besiktigas eller underhållas. Formellt finns plankorsningen kvar och kan i en framtid komma att åter tas i drift.

5.8.2 Slopa en plankorsning

Plankorsningar ska om möjligt slopas, under förutsättning att detta inte kommer i konflikt med behovet att kunna korsa järnvägen säkert. Gåendes övilja att ta omvägar måste beaktas.

När en plankorsning slopas,

- ska kraven i avsnitt 5.8.1 vara uppfyllda.
- Servitut som gäller nyttjande av plankorsningen ska i förekommande fall vara upphävda.

På en tidigare bansträckning där spåret har rivits upp ska alla förekommande plankorsningar vara registrerade som slojade oavsett om plankorsningen har ett servitut eller inte.

En plankorsning registrerad som slopad i it-systemet Plk-webb kan inte åter sättas i drift. ”Juridiskt slopad”; alla rättigheter för någon att använda plk har upphört. Referens (diarienummer; Trafikverkets dnr) ska finnas i beslutet.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.9 Ingen järnvägstrafik förekommer i plankorsningen

5.9.1 Trafiken på järnvägen har upphört

När en järnväg inte längre ska trafikeras ska kryssmärken och skyddsanordningar ses över:

- Alt 1: Banan har ingen trafik. Inget beslut att upphöra med underhållet av banan finns (enligt *TDOK 2014:0116 Avveckling av järnväg*):
 - Befintliga skyddsanordningar ska behållas.
 - Driftläget (i Plk-webb) ska vara *I drift*.
 - Plankorsningen ska besiktigas
- Alt 2: Beslut har tagits att upphöra med underhållet av banan (enligt *TDOK 2014:0116 Avveckling av järnväg*). Spåret i plankorsningen finns kvar:
 - Kryssmärken ska vara kvar.
 - Bommar ska och ljud- och ljussignaler ska tas bort.
 - Övriga vägmärken ska anpassas till förhållandena på platsen.
 - Driftläget (i Plk-webb) ska vara *I drift*.
 - Plankorsningen ska besiktigas
- Alt 3: Spåret i plankorsningen finns inte kvar:
 - Kryssmärken, *ljussignaler*, *ljudsignaler* och *bommar* ska tas bort.
 - Plankorsningen ska vara registrerad (i Plk-webb) som slopad.

Åtgärderna kräver i förekommande fall beslut enligt *Vägmärkesförordningen (SFS 2007:90)*.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

5.9.2 Trafiken på järnvägen är tillfälligt inställd

När trafiken på banan är tillfälligt inställd ska skyddsanordningarna om möjligt vara i drift som vanligt, eftersom spårgående arbetsfordon fortfarande kan förekomma.

Om en vägskyddsanläggning riskerar att varningssignalera obefogat ska det finnas en vägvakt. Som alternativ till vägvakten kan följande åtgärder vidtas:

- Bommar ska antingen spärras i upplyft läge eller demonteras
- Signaler mot vägen ska täckas över
- Kryssmärken ska vara kvar
- Övriga vägmärken ska vara anpassade till förhållandena på platsen
- Eventuella spårfordon ska kunna stanna innan plankorsningen passeras

Åtgärderna kräver beslut enligt *Vägmärkesförordningen (SFS 2007:90)* om dessa inte framgår av en trafikordningsplan.

5.9.3 Järnvägstrafiken är sporadisk

I de fall järnvägstrafiken i en plankorsning väsentligen och varaktigt har minskat kan skyddsalternativet ändras, exempelvis från helbommar till kryssmärken, under förutsättning att kraven i *Tabell 2* uppfylls.

5.10 Otillåten passage

En otillåten passage kännetecknas av att järnvägen uppenbart passeras utan att infrastrukturförvaltaren har medgett detta.

Om otillåtna passager förekommer ska infrastrukturförvaltaren vidta åtgärder så att den berörda trafiken styrs till att korsa järnvägen på ett tillåtet sätt. Passagemöjligheter kan behöva ses över och vid behov förbättras. Se även avsnitt 5.2.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6 Skyddsalternativ i plankorsningar

En plankorsning har alltid ett grundskydd som är något av följande:

- Helbommar
- Halvbommar
- Ljus- och ljudsignaler
- Ljussignaler (enbart)
- Ljudsignaler (enbart)
- Kryssmärke
- Oskyddad

Ett grundskydd kan kombineras med ett eller flera tilläggsskydd.

Tilläggsskydden och hur dessa kan kombineras med grundskydden beskrivs närmare i *TDOK 2017:0367 Trafikverkets hantering av plankorsningar*.

Vid plankorsningar kan det också finnas annat än grundskydd och tilläggsskydd, exempelvis förvarningsljus, ljudsignaltavlor och intrångsskydd.

Grundskyddet *Oskyddad* har ibland av läsbarhetsskäl utelämnats i tabellerna below i de fall där det finns ett tilläggsskydd.

6.1 Vägklass (plk)

Vägklass (plk) beskriver vägens ändamål och dess trafik i en plankorsning.

Vägklass (plk) är avgörande för skyddsalternativet i en plankorsning.

Plankorsningar som Trafikverket förvaltar ska ha någon vägklass (plk) enligt följande:

- Bygdeväg
- Vanlig väg
- Lokal väg
- Ägoväg
- Ägoväg + vandringsled
- Gång och/eller cykelbana
- Vandringsled
- Plattformsövergång
- Väg och spår kombinerat
- Se även avsnitt 4.
- Skoteröverfart
- Serviceväg utan vägtrafik (exempelvis räddningsväg)
- Serviceväg med sporadisk vägtrafik
- Serviceväg med regelbunden vägtrafik
- Påspåringsplats

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.2 Tillåtna skyddsalternativ

Vilka skyddsalternativ som är tillåtna framgår av Tabell 1 och Tabell 2.

- *Tabell 1* gäller en befintlig plankorsning så länge inget förändras och plankorsningen ligger kvar som den gjort under lång tid. Det är möjligt att ändra förutsättningarna i en befintlig plankorsning så att kraven enligt alternativet ”tillåtet” uppfylls i *Tabell 1*.
- *Tabell 2* gäller vid ombyggnad eller omprövning av skyddsalternativ samt vid byggande av ny plankorsning.
- Tabell 3 kompletterar Tabell 2 för plankorsningar med särskilda trafikförhållanden.

Tillåtet tills vidare enligt *Tabell 1* innebär att skyddsalternativet är tillåtet under följande förutsättningar:

- Det finns en beslutad åtgärd i ett planeringsunderlag, en handlingsplan eller motsvarande.
- Åtgärden ska leda fram till att skyddsalternativet uppfyller kraven enligt Tabell 1 (förutom ”tillåtet tills vidare”), *Tabell 2* eller *Tabell 3*.

Beslutade åtgärder ska hanteras i it-systemet Plk-webb.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.3 Tillåtna skyddsalternativ i befintliga plankorsningar – Tabell 1

Tabellen redovisar om ett visst skyddsalternativ i en plankorsning ska anses som *tillåtet* eller *tillåtet tills vidare*.

Tabell 1. Tillåtna skyddsalternativ i befintliga plankorsningar

Nuvarande skyddsalternativ (Tabell 1)	Banans hastighet, sth (km/h)		
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 200</i>
Helbommar (gula) utan hinderdetektor	På alla vägar utom ägoväg och påspåringsplats upp till 160 km/h: <i>Tillåtet</i> Över 160 km/h: Tillåtet vid gång- och/eller cykelbana Sth över 160 km/h, med tilläggsskyddet förlängd förringning: <i>Tillåtet tills vidare</i> På ägoväg upp till 160 km/h: <i>Tillåtet tills vidare</i>		
Helbommar (gula) med hinderdetektor	På alla vägar utom ägoväg och påspåringsplats: <i>Tillåtet</i>		
Helbommar (gula) kombinerat med ägovägsbom utan hinderdetektor	Ägoväg: <i>Tillåtet</i>		Ägoväg på enkelspår: Tillåtet upp till sth 160 km/h
Helbommar (gula) kombinerat med ägovägsbom med hinderdetektor	Ägoväg: <i>Tillåtet</i>		
Helbommar (vita) Helbommar (vita), Gula ljussignaler (med texten "Stop") och ljudsignaler	Vid plattformsovergång: <i>Tillåtet</i>		Vid plattformsovergång: <i>Tillåtet tills vidare</i>
	Serviceväg med regelbunden trafik: <i>Tillåtet</i>		-
Halvbommar	På alla vägar utom bygdeväg, serviceväg, ägoväg och påspåringsplats: <i>Tillåtet upp till sth 160 km/h</i>		

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Nuvarande skyddsalternativ (Tabell 1)	Banans hastighet, sth (km/h)		
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 200</i>
Ljus- och ljudsignal (utan gångfålla)	Enkelspår: Tillåtet Upp till sth 40 km/h: Enkelspårig järnväg med nedsänkt spår i samma körfält: <i>Tillåtet</i> Två samtidigt farbara spår: <i>Tillåtet tills vidare</i> Gång- och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker: <i>Tillåtet tills vidare</i>	Enkelspår och vanlig väg: <i>Tillåtet tills vidare</i> Enkelspår och annan väg än vanlig väg: <i>Tillåtet</i>	
Ljus- och ljudsignaler (gula ljussignaler med texten "Stop")	Vid plattformsövergång och serviceväg med regelbunden vägtrafik: <i>Tillåtet</i>		-
Ljus- och ljudsignaler kombinerat med ägovägsbom	Sth upp till 160 km/h och Ägoväg eller Ägoväg + vandringsled: <i>Tillåtet</i>		
Ljus- och ljudsignaler kombinerat med ägovägsbom och hinderdetektor	Ägoväg: <i>Tillåtet</i>		
Ljus- och ljudsignal med gångfålla	Tillåtet	Gång- och/eller cykeltrafik som inte innebär särskilda risker: <i>Tillåtet</i> Gång- och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker: <i>Tillåtet tills vidare</i> Plattformsövergång: Tillåtet tills vidare Vandringsled: Tillåtet; (Över 160 km/h: Tillåtet tills vidare)	
Ljus- och ljudsignal med öppningsbar gångfålla	Enkelspår: Tillåtet	Tillåtet tills vidare	-

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Nuvarande skyddsalternativ (Tabell 1)	Banans hastighet, sth (km/h)		
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 200</i>
Ljussignal (utan ljudsignal)	Upp till sth 40 km/h: <i>Tillåtet</i>		
Ljudsignal (utan ljussignal)	Enbart gång- och/eller cykeltrafik som inte innebär särskilda risker: <i>Tillåtet</i> Enbart gång- och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker: <i>Tillåtet tills vidare</i> Vandringsled: <i>Tillåtet</i>	-	
Kryssmärke	Vandringsled, närsikt minst 5 s, enkelspår: <i>Tillåtet tills vidare upp till sth 160 km/h</i> Vandringsled, närsikt minst 10 s, enkelspår: <i>Tillåtet upp till sth 160 m/h</i>		
	Alla vägar utom Vanlig väg på enkelspår och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i> Enkelspår och gång- och/eller cykeltrafik som inte innebär särskilda risker och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i> Enkelspår och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i> Två samtidigt farbara spår: <i>Tillåtet tills vidare</i> Gång- och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker: <i>Tillåtet tills vidare</i>		
	Vanlig väg och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i> Vanlig väg och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i>	Vanlig väg: <i>Tillåtet tills vidare</i>	

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Nuvarande skyddsalternativ (Tabell 1)	Banans hastighet, sth (km/h)		
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 200</i>
Kryssmärke med stopplikt	<p>Alla vägar utom Vanlig väg på enkelspår och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i></p> <p>Enkelspår och gång- och/eller cykeltrafik som inte innebär särskilda risker och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i></p> <p>Enkelspår och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i></p> <p>Två samtidigt farbara spår: <i>Tillåtet tills vidare</i></p> <p>Gång- och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker: <i>Tillåtet tills vidare</i></p>	<p>Skoteröverfart, närsikt minst 10 s, enkelspår: <i>Tillåtet upp till sth 160 km/h</i></p>	
	<p>Vanlig väg och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i></p> <p>Vanlig väg och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i></p>	<p>Vanlig väg: <i>Tillåtet tills vidare</i></p>	
Kryssmärke med ägovägsbom	<p>Ägoväg, serviceväg med sporadisk trafik, eller påspårningsplats: <i>Tillåtet</i></p>		<p>Ägoväg, serviceväg med sporadisk trafik, eller påspårningsplats på enkelspår: <i>Tillåtet upp till sth 160 km/h</i></p>
Kryssmärke med ägovägsbom och hinderdetektor	<p>Ägoväg: <i>Tillåtet</i></p> <p>Serviceväg med sporadisk trafik eller påspårningsplats: <i>Tillåtet (även när sth överstiger 200 km/h)</i></p>		

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Nuvarande skyddsalternativ (Tabell 1)	Banans hastighet, sth (km/h)		
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 200</i>
Kryssmärke med gångfälla	Vandringsled, närsikt minst 5 s, enkelspår: <i>Tillåtet tills vidare upp till sth 160 km/h</i>		
	Enkelspår, närsikt minst 10 s samt gång- och/eller cykelbana och med trafik som inte innebär särskilda risker: <i>Tillåtet</i> Enkelspår, närsikt mindre än 10 s samt gång- och/eller cykelbana och med trafik som inte innebär särskilda risker: <i>Tillåtet tills vidare</i> Två samtidigt farbara spår: <i>Tillåtet tills vidare</i>	Vandringsled, närsikt minst 10 s, enkelspår: <i>Tillåtet upp till sth 160 km/h</i>	
Kryssmärke med öppningsbar gångfälla	Upp till sth 40 km/h och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i>		
	Upp till sth 40 km/h och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i> Sth över 40 km/h: <i>Tillåtet tills vidare</i>		
Oskyddad med gångfälla	Vandringsled närsikt minst 5 s, enkelspår: <i>Tillåtet tills vidare upp till sth 160 km/h</i>		
	Vandringsled, närsikt minst 10 s, enkelspår: <i>Tillåtet upp till sth 160 km/h</i>		
	Enkelspår och närsikt minst 10 s och gång- och/eller cykeltrafik som inte innebär särskilda risker: <i>Tillåtet</i> Enkelspår och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i> Två samtidigt farbara spår: <i>Tillåtet tills vidare</i>		
	Gång- och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker: <i>Tillåtet tills vidare</i>		
Oskyddad med ägövägsbom	Serviceväg med sporadisk trafik eller påspårningsplats: <i>Tillåtet (även när sth överstiger 200 km/h)</i>		

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Nuvarande skyddsalternativ (Tabell 1)	Banans hastighet, sth (km/h)		
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 200</i>
Oskyddad	<p>Ägoväg på enkelspår och närsikt minst 10 s: Tillåtet (kryssmärke får sättas upp)</p> <p>Vid enkelspår, väg som inte är ägoväg och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i> (kryssmärke får sättas upp)</p> <p>Enkelspår och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i> (kryssmärke får sättas upp)</p> <p>Två samtidigt farbara spår: <i>Tillåtet tills vidare</i></p> <p>Serviceväg utan trafik: <i>Tillåtet</i></p> <p>Serviceväg med regelbunden vägtrafik, sth över 10 km/h: <i>Tillåtet tills vidare</i></p>		<p>Serviceväg utan trafik: <i>Tillåtet</i></p> <p>Serviceväg med sporadisk trafik, serviceväg med regelbunden vägtrafik eller påspårningsplats: <i>Tillåtet tills vidare</i></p>
	<p>Serviceväg med sporadisk trafik: <i>Tillåtet</i></p> <p>Serviceväg med regelbunden vägtrafik, sth 10 km/h och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i></p> <p>Påspårningsplats: <i>Tillåtet</i></p>	<p>Serviceväg med sporadisk trafik, serviceväg med regelbunden vägtrafik eller påspårningsplats: <i>Tillåtet tills vidare</i></p>	

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Nuvarande skyddsalternativ (Tabell 1)	Banans hastighet, sth (km/h)		
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 200</i>
Oskyddad med E-signal Kryssmärke med E-signal Kryssmärke med E-signal och Stopplikt	Tillåtet tills vidare		
Oskyddad med öppningsbar gångfälla	Upp till sth 40 km/h och närsikt minst 10 s: <i>Tillåtet</i> Upp till sth 40 km/h och närsikt mindre än 10 s: <i>Tillåtet tills vidare</i> Sth över 40 km/h: Tillåtet tills vidare		
Varningsmärke A36 med förvarningsljus	Serviceväg med sporadisk trafik eller serviceväg med regelbunden vägtrafik och sth upp till 40 km/h: <i>Tillåtet</i>		

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.4 Val av nytt skyddsalternativ – Tabell 2

Tabell 2 visar tillåtna skyddsalternativ och som ska användas vid givna hastigheter på banan samt övriga förhållanden. Tabellen ska tillämpas när

- en befintlig plankorsning ska få ett omprövat skyddsalternativ eller
- i de fall när en ny plankorsning *får* byggas.
- Se även avsnitt 5.2 och avsnitt 5.4
- Kommentar: Notera att utökning av en befintlig plankorsning med flera spår inte är tillåten i de fall som anges i avsnitt 5.4.

Med ”banans hastighet” menas den högsta hastigheten (sth) för något spår i plankorsningen och för någon körriktning.

Oavsett skyddsalternativ får en plankorsning inte vara belägen så att den får bristen *blockerande tåg*.

Tabell 2. Val av skyddsalternativ utifrån väglass (plk) banans hastighet, närsikt och antal spår.

Väglass (plk) (Tabell 2)	Banans hastighet, sth (km/h)			
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 160</i>	<i>Sth 161 – 200</i>
Vanlig väg som korsar enkelspårig järnväg	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke eller kryssmärke och stopplikt</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Helbommar eller halvbommar</i>	<i>Helbommar eller halvbommar</i>	<i>Helbommar eller halvbommar</i>	<i>Helbommar och hinderdetektor</i>
Vanlig väg som korsar två samtidigt farbara spår	<i>Helbommar eller halvbommar</i>		<i>Helbommar och hinderdetektor</i>	
Lokal väg som korsar enkelspårig järnväg	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke eller kryssmärke och stopplikt</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Helbommar eller halvbommar</i>		<i>Helbommar eller halvbommar</i>	<i>Helbommar och hinderdetektor</i>

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Väglklass (plk) (Tabell 2)	Banans hastighet, sth (km/h)			
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 160</i>	<i>Sth 161 – 200</i>
Lokal väg som korsar två samtidigt farbara spår	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke</i> eller <i>kryssmärke och stopplikt</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Helbommar</i> eller <i>halvbommar</i>	<i>Helbommar</i> eller <i>halvbommar</i>	<i>Helbommar och hinderdetektor</i>	
Bygdeväg, som korsar enkelspårig järnväg	Sth upp till 40 km/h: Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke</i> Sth upp till 40 km/h: Närsikt mindre än 10 s: <i>Ljus- och ljudsignaler</i> Sth över 40 km/h: <i>Helbommar</i>		<i>Inte tillåtet</i>	
Ägoväg som korsar enkelspårig järnväg	Närsikt minst 10 s: <i>Oskyddad</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Ägovägsbom</i>	<i>Ägovägsbom</i>		<i>Ägovägsbom och hinderdetektor</i>
Ägoväg som korsar två samtidigt farbara spår	<i>Ägovägsbom</i>		<i>Ägovägsbom och hinderdetektor</i>	
Ägoväg + vandringsled som korsar enkelspårig järnväg	Närsikt minst 10 s: <i>Oskyddad</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Ljus- och ljudsignaler och Ägovägsbom</i>	Närsikt minst 10 s: <i>Ägovägsbom</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Ljus- och ljudsignaler och Ägovägsbom</i>	<i>Ljus- och ljudsignaler, Ägovägsbom och hinderdetektor</i>	

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Vägglass (plk) (Tabell 2)	Banans hastighet, sth (km/h)			
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 160</i>	<i>Sth 161 – 200</i>
Gång- och/eller cykelbana som korsar enkelspårig järnväg	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke och gångfälla</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Ljus- och ljudsignal och gångfälla</i>	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke och gångfälla</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Helbommar</i>	<i>Helbommar</i>	
Gång- och/eller cykelbana som korsar två samtidigt farbara spår	<i>Helbommar</i>			
Gång- och/eller cykelbana som korsar järnväg invid en vanlig väg som har <i>helbommar</i> eller <i>halvbommar</i>	<i>Helbommar</i>			
Gång- och/eller cykelbana som korsar enkelspårig järnväg invid en vanlig väg som har <i>ljus- och ljudsignaler</i>	<i>Ljus- och ljudsignaler</i>	<i>Inte tillåtet</i>		
Gång- och/eller cykelbana som korsar järnväg med två samtidigt farbara spår invid en vanlig väg som har <i>ljus- och ljudsignaler</i>	<i>Helbommar</i>	<i>Inte tillåtet</i>		

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Väggklass (plk) (Tabell 2)	Banans hastighet, sth (km/h)			
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 160</i>	<i>Sth 161 – 200</i>
Gång- och/eller cykelbana som korsar enkelspårig järnväg invid en vanlig väg som har <i>kryssmärke</i>	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke och gångfälla</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Inte tillåtet</i>	<i>Inte tillåtet</i>		
Vandringsled utanför tätbebyggt område som korsar enkelspårig järnväg	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Ljus- och ljudsignal</i>	<i>Inte tillåtet</i>		
Skoteröverfart som korsar enkelspårig järnväg	Närsikt minst 10 s: <i>Kryssmärke med stopplikt</i> Närsikt mindre än 10 s: <i>Inte tillåtet</i>	<i>Inte tillåtet</i>		
Plattformsövergång	När tåg måste stanna före plattformsövergången, oavsett antal spår: <i>Oskyddad med Gångfälla</i> När tåg <i>inte</i> måste stanna före plankorsningen och vid fler spår än två: <i>Inte tillåtet</i> Sth högst 40 km/h och två samtidigt farbara spår: <i>Ljus- och ljudsignaler</i> Sth över 40 men högst 80 km/h och två samtidigt farbara spår: <i>Helbommar</i> Sth högst 80 km/h och enkelspår: <i>Ljus- och ljudsignaler</i> Sth över 80 km/h: <i>Helbommar</i> Sth över 80 km/h och två samtidigt farbara spår: <i>Inte tillåtet</i>	<i>Inte tillåtet</i>		

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Väglklass (plk) (Tabell 2)	Banans hastighet, sth (km/h)			
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 160</i>	<i>Sth 161 – 200</i>
Serviceväg med regelbunden vägtrafik och som korsar järnväg med ett eller flera spår	Närsikt 10 s och sth högst 10 km/h: <i>Oskyddad</i> sth högst 40 km/h: <i>Varningsmärke A36 och förvarningsljus eller Ljus- och ljudsignal</i> sth högst 80 km/h: <i>Helbommar</i>	<i>Inte tillåtet</i>		
Serviceväg med sporadisk vägtrafik som korsar järnväg med ett eller flera spår Påspårningsplats	<i>Oskyddad</i>	<i>Ägovägsbom</i> (även vid sth över 200 km/h)		
Serviceväg utan vägtrafik som korsar järnväg med ett eller flera spår	<i>Stängsel, plank eller liknande</i> som förhindrar att plankorsningen kan användas för vägtrafik: <i>Oskyddad</i> (även vid sth över 200 km/h). När plankorsningen ska användas för vägtrafik: <i>Austängt spår</i>			

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Väglklass (plk) <i>(Tabell 2)</i>	Banans hastighet, sth (km/h)			
	<i>Sth högst 80</i>	<i>Sth 81 - 140</i>	<i>Sth 141 – 160</i>	<i>Sth 161 – 200</i>
<p>Enkelspårig järnväg med nedsänkt spår i samma körfält som dubbelriktad vägtrafik, exempelvis en kombinerad väg och järnvägsbro.</p>	<p>Sth högst 40 km/h:</p> <p>Tåg måste stanna före passage och det är sedan möjligt att stanna för hinder på den gemensamma sträckningen: <i>Ljus- och ljudsignaler</i></p> <p>Alternativt val: <i>Helbommar</i></p> <p>Alternativt val: <i>Förenklad bevakning, alternativ 1 eller 4</i></p> <p>Tåg kan passera utan att stanna före passage: <i>Helbommar och hinderdetektor</i></p> <p>Sth över 40 km/h: <i>Inte tillåtet</i></p>	<i>Inte tillåtet</i>		

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.5 Plankorsningar med särskilda trafikförhållanden – Tabell 3

Plankorsningar kan ha särskilda trafikförhållanden som kräver ett annat skydd än vad som framgår av *Tabell 2*. *Tabell 3* visar val av skyddsalternativ vid sådana plankorsningar där sth är över 40 km/h.

Tabell 3. Val av skyddsalternativ i plankorsningar med särskilda trafikförhållanden

Trafikförhållande	Skyddsalternativ vid sth över 40 km/h
Blockerande vägfordon	<i>Helbommar och hinderdetektor</i> <i>Helbommar och hinderdetektor med förlängd förringning om det behövs av annat skäl.</i>
Vägfordon som innebär särskilda risker	<i>Helbommar och hinderdetektor</i> <i>Helbommar och hinderdetektor med förlängd förringning om det behövs av annat skäl.</i>
Gångtrafik och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker	<i>Helbommar</i> <i>Helbommar med hinderdetektor om det behövs av annat skäl</i>
Komplicerad trafikmiljö	<i>Helbommar eller halvbommar</i> <i>Helbommar och hinderdetektor om det behövs av annat skäl</i>
Långsamtgående vägfordon	<i>Helbommar eller halvbommar med förlängd förringning</i> <i>Helbommar och hinderdetektor om det behövs av annat skäl</i>
Där det finns behov av skalskydd till ett område som behöver inhägnas	Skyddsalternativ enligt tabell 2 och i kombination med ägovägsbom. Se även <i>avsnitt 6.9.4</i> .

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.6 Alternativa val

Oavsett förhållandena på platsen gäller:

- *Varningstext "Se upp för tåg"* får sättas upp vid behov.

En plankorsning som uppfyller kraven i *Tabell 1* får förändras på följande sätt under förutsättning att den fortfarande uppfyller kraven i *Tabell 1*:

- Skyddsalternativet *oskyddad* får ändras till *kryssmärke*.
- Skyddsalternativet *kryssmärke* med tillägsskyddet *stopplikt*, för annan plankorsning än skoteröverfart, får ändras till enbart *kryssmärke* utan att skyddsalternativet omprövas.

Tabell 2 och Tabell 3 anger ibland flera möjliga skyddsalternativ:

- Om skyddsalternativet anges som antingen *helbommar* eller *halvbommar*: *Halvbommar* ska användas utanför tätbebyggt område på vägar där vägbredden är minst 6 meter, om inte trafikmiljön i övrigt kräver *helbommar*. *Helbommar* ska användas inom tätbebyggt område.
- Om skyddsalternativet anges som antingen *kryssmärke* eller *kryssmärke och stopplikt*: *Kryssmärke* kan kompletteras med *stopplikt* om trafiksäkerheten motiverar detta. *Stopplikt* ska undvikas där det kan ta lång tid för vägfordon att hinna över plankorsningen efter att först ha stannat.
- Om skyddsalternativet anges som antingen *förvarningsljus* eller *ljus- och ljudsignal*: *Lämpligt skyddsalternativ kan väljas med hänsyn till förhållandena på platsen*.

Det är i vissa fall möjligt att välja ett annat skyddsalternativ än vad som sägs i Tabell 2 och Tabell 3:

- Det är tillåtet att välja ett skyddsalternativ som anges för en högre hastighet än banans planerade sth.
- Det är tillåtet att välja ett skyddsalternativ för närsikt mindre än 10 s även där villkoret närsikt minst 10 s är uppfyllt.
- Det är tillåtet att välja *Helbommar* och *hinderdetektor* istället för *Helbommar*.
- Det är tillåtet att välja *Kryssmärken* istället för *Oskyddad*.
- En *Oskyddad* plankorsning med enbart gång och/eller cykeltrafik kan förses med tillägsskyddet *gångfälla*.
- *Ljus- och ljudsignaler* kan vid enbart gång och/eller cykeltrafik kombineras med tillägsskyddet *gångfälla*.
- Det är tillåtet att välja *Förenklad bevakning* när förutsättningarna enligt *avsnitt 6.8* är uppfyllda.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.7 Förvarningsljus

Förvarningsljus ska finnas i dessa fall

- Där vägens hastighet över plankorsningen överstiger 70 km/h.
- Där plankorsningen kan vara svår att upptäcka från varningsmärke A35.
- Om det behövs av någon annan anledning.

6.8 Förenklad bevakning

Om trafiken på banan är sådan att ett järnvägsfordon kan stanna före en plankorsning om så behövs, kan så kallad förenklad bevakning tillämpas. Förenklad bevakning kan även användas som komplement när en vägskyddsanläggning är ur funktion. Se även förklaringar i *TDOK 2017:0367 Trafikverkets hantering av plankorsningar och Trafikbestämmelser för järnväg, TTJ, Modul 10, Växling över plankorsning*. Val av skyddsalternativet förenklad bevakning ska föregås av en riskbedömning avseende vägtrafik, järnvägstrafik och arbetsmiljö.

6.9 Ägovägsbom

En ägovägsbom är ett tilläggskydd till något annat skyddsalternativ. Se även TDOK 2017:0367.

En ägovägsbom är normalt i stängt läge och kan öppnas manuellt av den som har behörighet. Syftet med en ägovägsbom är att upplåta plankorsningen enbart för behörig trafik. Plankorsningen kan vara anpassad för en viss typ av vägfordon och vinterväghållning utförs enbart om det finns behov för det.

En ägovägsbom är försedd med reflexer enligt kraven för vägbom X7 (jämför järnvägsbom Y3). Se även Vägmärkesförordningen (2007:90) och Transportstyrelsens författningssamling TSFS 2019:74. En ägovägsbom kan monteras på ett bomdriv eller vara uppsatt på en grind. I båda fallen är ägovägsbommen kontrollerad i signalsystemet.

En ägovägsbom är beroende av signalsystemet på följande sätt:

- Det är möjligt att öppna ägovägsbommen när inget järnvägsfordon närmar sig plankorsningen.
- Ägovägsbommen stänger automatiskt när ett järnvägsfordon närmar sig.
- Begäran att öppna en ägovägsbom kan gälla inom ett visst tidsintervall. Den går då till öppet läge när ett järnvägsfordon har passerat. När tiden har löpt ut går ägovägsbommen till stängt läge.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.9.1 Behörighet att manövrera en ägovägsbom

Den som uppfyller något av nedanstående krav kan få behörighet att manövrera en ägovägsbom:

- Tredje part (till exempel en markägare) som har behov att öppna ägovägsbommen.
- Underhållspersonal som sköter ägovägsbommen.
- Vägvak.
- Den personal som behöver öppna en ägovägsbom för att kunna använda en påspårningsplats eller passera en plankorsning.
- Någon annan person om infrastrukturförvaltaren så beslutar.

Följande krav gäller för behörighet att få öppna en ägovägsbom:

- Behörigheten ska vara personlig och reglerad i ett avtal med Infrastrukturförvaltaren.
- En nyckel eller motsvarande för att kunna manövrera ägovägsbommen ska vara personlig.
- Flera personer ska kunna ha behörighet till en och samma ägovägsbom.
- Behörigheten ska vara tidsbegränsad till högst fem år.
- Behörigheten för underhållspersonal ska upphöra när anställningen, kontrakt eller motsvarande upphör.

Behörigheter för nycklars giltighet ska kunna administreras centralt.

6.9.2 Ägovägsbom för yrkesmässig trafik

En ägovägsbom för yrkesmässig trafik karaktäriseras av följande egenskaper:

- Den yrkesmässiga trafiken kan vara lantbruks- eller skogsbruksverksamhet.
- Ägovägsbommen manövreras på plats.
- Ägovägsbommen är placerad vid en plankorsning där ägovägsbommen vanligtvis inte behöver öppnas varje dag.
- Ägovägsbommen är avsedd för ett fåtal användare eller verksamheter, vanligtvis en enda.
- Gående kan passera eftersom ägovägsbommen enbart täcker en del av körbanan.
- Alternativet att utföra ägovägsbommen som en grind är olämpligt.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.9.3 Ägovägsbom vid påspårningsplats, serviceväg eller motsvarande.

En ägovägsbom vid påspårningsplats, serviceväg eller motsvarande hindrar obehörig trafik över spåret. Ägovägsbommen kan vara placerad inom ett område med skalskydd, men där själva skalskyddet inte kontrolleras i signalsystemet.

Manövrering kan ske på följande sätt:

- På plats.
- Från en annan plats under förutsättning att det finns en instruktion för handhavande. En sådan instruktion ska förvaltas av infrastrukturförvaltaren och vara spårbar.

6.9.4 Ägovägsbom för skalskydd

En *ägovägsbom för skalskydd* är en grind, som hindrar obehörigt tillträde till ett inhägnat område. En *ägovägsbom för skalskydd* hindrar all passage i stängt läge. Den kan ägas och förvaltas av tredje part, medan styrutrustningen som ger medgivande att öppna respektive beordrar att stänga ska ägas och förvaltas av Infrastrukturförvaltaren.

Det ska finnas ett avtal mellan fastighetsägaren och infrastrukturförvaltaren med följande innehåll:

- Hur ägovägsbommen ska utformas.
- Uppgift om ägovägsbommens funktion.
- Att infrastrukturförvaltaren ansvarar för styrsignal att stänga samt styrsignal för att medge att ägovägsbommen går att öppna.
- Hur underhållspersonal kan beredas tillträde för felsökning och periodiskt underhåll.

Om plankorsningen förvaltas av Trafikverket ska avtalet ska vara spårbart och knutet till plankorsningen.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

6.10 Ljudsignaltavla

En ljudsignaltavla med tillägsskylt "V" kan placeras före en plankorsning vid grundskyddet *Kryssmärke* eller *Oskyddad*

- då det finns behov att påkalla extra uppmärksamhet från vägtrafikanter (i första hand gående).

Ljudsignaltavlor kan upplevas som störande för närboende. Av den anledningen bör uppsättning av ljudsignaltavlor tillämpas restriktivt.

En plankorsning kan föregås av en ljudsignaltavla för endast en körriktning.

En ljudsignaltavla får kompletteras med en tilläggstavla *dagtid* där det är lämpligt med hänsyn till förhållandena på platsen.

En ljudsignaltavla får tas bort under förutsättning

- att kravet närsikt minst 10 s är uppfyllt för den plankorsning ljudsignaltavlan avser
- att risker hanteras för övriga plankorsningar varifrån ljudsignalen kan uppfattas.

En ljudsignaltavla ska tas bort under förutsättning

- att plankorsningen som ljudsignaltavlan avser har ett grundskydd annat än *Kryssmärke* eller *Oskyddad* och
- att risker hanteras för övriga plankorsningar varifrån ljudsignalen kan uppfattas.

En ljudsignaltavla ska också tas bort

- om kommunen så beslutar och
- att kommunen har fått ta del av riskbedömningar ifall ljudsignaltavlan tas bort.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

7 Förvaltningsdata för plankorsningar

Trafikverket ska i sin roll som infrastrukturförvaltare systematiskt förbättra arbetsmetoder för att samla in och uppdatera förvaltningsdata. Datafångst och analys av förvaltningsdata ska vara automatiserat där det är praktiskt genomförbart. Inmatningskontroller ska finnas för att minimera risken för att felaktiga data kan registreras.

Trafikverket ska inom ramen för sin myndighetsutövning även samla in relevanta data för plankorsningar som förvaltas av någon annan än Trafikverket.

It-systemet Plk-webb ska tillhandahålla förvaltningsdata för plankorsningar för alla interna användare samt för externa användare där så har avtalats.

På Trafikverkets webbplats ska det finnas en aktuell förteckning över plankorsningar.

7.1 Inventering

Vid följande förändringar i anläggningen ska plankorsningen inventeras så att data i it-systemet Plk-webb blir uppdaterade:

- Ändrat skyddsalternativ som innebär att plankorsningen ändras exteriört.
- Ändring av banans profil i höjd eller sidled.
- Byte av plankorsningens vägbeläggning i spåret.
- Ändring av vägens profil inom fordonsmagasinet, dock längst 35 m från närmaste räl.

Vägprofilen behöver inte mätas upp i de fall enbart gång/och eller cykeltrafik förekommer på vägbanan.

7.2 Löpande noteringar av risker

Följande risker ska löpande noteras i it-systemet Plk-webb:

- Gång- och/eller cykeltrafik som innebär särskilda risker
- Vägfordon som innebär särskilda risker
- Långsamtgående vägfordon
- Förekomst av näringsverksamhet

7.3 Vägklass (plk)

Plankorsningens vägklass (plk) ska uppdateras i följande fall:

- Ändrat skyddsalternativ
- När plankorsningen byggs om
- När vägens ändamål förändras

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

7.4 Framkomlighetsklass

Med framkomlighetsklass menas den största fordonskombination som kan framföras *fram till plankorsningen* och sedan vidare på järnvägens andra sida. Framkomlighetsklassen avser alltså inte plankorsningen i sig utan skicket på vägarna fram till plankorsningen. En plankorsning som Trafikverket förvaltar ska ha någon av följande framkomlighetsklasser:

- Dragbil med trailer – för maskintransporter. Längd 18–24 m.
- Lastbil med släp – Konventionell lastbil med släp. Längd 24 m.
- Lastbil med förkortat släp – Den bakre boggin kan flyttas framåt för att minska på kurvradien. Totallängden på bil och släp är 24 m.
- Lastbil utan släp – Totallängden är ca 10–12 m.
- Kortare än lastbil utan släp
- Fordon mindre än 200 kg

Framkomlighetsklassen ska uppdateras i följande fall:

- Vid ändrat skyddsalternativ
- När plankorsningen byggs om
- När vägen fram till plankorsningen byggs om
- När vägens ändamål förändras

7.5 Nationell vägdatabas NVDB

I förekommande fall ska förvaltningsdata rapporteras till den nationella vägdatabasen NVDB. Berörd aktör (till exempel kommunen) ska meddelas att data behöver uppdateras.

7.6 Plankorsningens identitet

Plankorsningar som förvaltas av Trafikverket ska ha identitetsmärkning avseende vägnamn, id-nummer samt kilometertal enligt banans längdmätning.

7.7 Vägnamn

I tekniska system, dokumentation samt vid kommunikation med allmänheten etc. ska i första hand det vägnamn som kommunen har fastställt användas. Om sådant namn saknas kan istället ett så kallat alternativt (historiskt) namn användas. Det alternativa namnet kan också användas parallellt med det kommunala namnet om det behövs för förvaltningen. Det alternativa namnet ska då sättas inom parentes.

7.8 ID-nummer

I tekniska system och teknisk dokumentation ska plankorsningens id-nummer anges.

Vid plankorsningen ska det finnas uppgift om plankorsningens id-nummer.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

7.9 Kilometertal

I tekniska system och teknisk dokumentation ska kilometertal (<km> + <m>) plankorsningens enligt banans längdmätning anges.

Vid plankorsningen ska det finnas uppgift om plankorsningens kilometertal.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

8 Uppföljning av oönskade händelser och brister och trafiksäkerhetspåverkande faktorer

Trafikverket ska i sin roll som infrastrukturförvaltare systematiskt och regelbundet kontrollera att säkerheten i plankorsningarna bibehålls eller om möjligt förbättras för såväl järnvägstrafiken som den som ska korsa banan. En sådan kontroll kan leda fram till att skyddsalternativet i en plankorsning behöver ändras eller att trafikmiljön behöver förbättras.

8.1 Uppföljning av oönskade händelser

Trafikverket ska regelbundet och systematiskt följa upp händelser som kan påverka säkerheten i plankorsningar där Trafikverket är infrastrukturförvaltare och/eller vägen är statlig. Informationen ska lagras i system som medger analys av specifika plankorsningar. Följande rapporterade olyckor, tillbud och tekniska fel ska kunna följas upp:

- Sammanstötning mellan vägfordon och spårgående fordon
- Personpåkörning vid en plankorsning
- Påkörning av komponenter i en plankorsning
- Obehörigt spårbeträdande vid en plankorsning
- Vägtrafikanter passerar förbi fällda halvbommar (sicksackkörning), mot signal i stopp eller framför tåg där inget aktivt skyddsalternativ finns.

Om en plankorsning efter att en allvarlig händelse inträffat, bedöms ha sådana brister att händelsen sannolikt kan uppstå på nytt, ska skyddsalternativet omprövas enligt *Tabell 2* och *Tabell 3*.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

8.2 Uppföljning av sikt

Närsikten ska mätas minst en gång per år i de plankorsningar som är i drift, har krav på närsikt och som Trafikverket förvaltar. I de fall en siktbrist är åtgärdad ska närsikten mätas på nytt så snart som möjligt.

Oavsett krav på närsikt ska skymmande vegetation inom spårområdet avlägsnas.

Krav på närsikt finns för följande grundskydd:

- Oskyddad
- Kryssmärken

Undantag. Krav på närsikt finns inte i följande fall:

- När tilläggsskyddet är enkel ljussignal
- När vägklass (plk) är serviceväg med sporadisk vägtrafik
- När vägklass (plk) är serviceväg utan vägtrafik
- När vägklass (plk) är påspårningsplats

Bristen ouppfyllda siktkrav uppstår i de fall kravet på inte uppfylls. Vid bristen ouppfyllda siktkrav ska skymmande föremål noteras:

1. Røjbar vegetation inom spårområdet.
2. Røjbar vegetation utanför spårområdet.
3. Skärning/skog.
4. Byggnadsverk/trädgård/parkområde.

Om skymmande föremål inte kan tas bort inom ramen för ordinarie underhållsverksamhet ska en resurssatt handlingsplan eller motsvarande enligt *avsnitt 10.2* tas fram.

8.3 Uppföljning av fordonsmagasin

Ett fordonsmagasin är avståndet räknat 5 meter från närmaste räl och till en punkt där ett vägfordon *kan* behöva lämna företräde för annan trafik. Ett fordonsmagasin som är kortare än 30 m ska anses ha bristen *kort fordonsmagasin*.

Ett fordonsmagasin kortare än 30 meter ska åtgärdas när samtliga följande villkor är uppfyllda:

- Det är sannolikt att ett vägfordon måste lämna företräde för annan trafik.
- En fordonskombination som sannolikt trafikerar vägen är längre än 15 meter.

Ett fordonsmagasin kortare än 15 meter ska åtgärdas när följande villkor är uppfyllt:

- Det är sannolikt att ett vägfordon måste lämna företräde för annan trafik.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

8.4 Uppföljning av vägprofil

En plankorsning ska anses ha bristen *farligt krön* om ett tvåaxligt fordon med axelavståndet 10 meter och med 20 cm markfrigång på en plan yta, har mindre än 5 cm markfrigång i plankorsningen.

Om en plankorsning har bristen ”Farligt krön” ska någon av följande åtgärder vidtas.

- Vägens profil ändras så att bristen undanröjs.
- Ingen åtgärd om plankorsningens framkomlighetsklass är någon annan än ”Dragbil med trailer”. Detta ställningstagande ska registreras i Plk-webb.
- Ingen åtgärd om det finns varningsmärken som uppmanar förare med maskintrailer att välja en annan färdväg än den över plankorsningen. Detta ställningstagande ska registreras i Plk-webb.
- Annan åtgärd som undanröjer risken för en oönskad händelse. Detta ställningstagande ska registreras i Plk-webb.

8.5 Brist näringsverksamhet

Bristen näringsverksamhet ska anses finnas i de fall en sådan notering finns i it-systemet Plk-webb och där inget av nedanstående gäller:

- Skyddsalternativet är helbommar
- Skyddsalternativet är halvbommar
- Skyddsalternativet är ljus och/eller ljudsignal
- Vägklass (plk) är serviceväg med regelbunden vägtrafik
- Vägklass (plk) är serviceväg med sporadisk vägtrafik
- Vägklass (plk) är serviceväg utan vägtrafik
- Vägklass (plk) är påspåringsplats
- sth är mindre eller lika med 40 km/h

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

9 Beslut om plankorsningar

9.1 Infrastrukturförvaltarens beslut

Infrastrukturförvaltaren beslutar vid behov att förändra järnvägsanläggningen för att uppfylla krav på tillgänglighet och säkerhet. Exempel på förändring i plankorsningar kan vara komplettering med cykelbanor, bygga en ny plankorsning eller slopa en plankorsning.

9.1.1 Förändring av en plankorsning

Beslut att förändra en plankorsning följer den ordinarie beslutsprocessen. Ett sådant beslut kan innebära framtagande av utredningar, bygghandlingar, riskanalyser och så vidare.

Beslut att förändra en plankorsning som förvaltas av Trafikverket ska vara registrerat i Plk-webb. Underhållsarbeten eller utökning av en enstaka signal behöver inte registreras i Plk-webb.

9.1.2 Uppsättning eller nedtagning av ljudsignaltavla

Ett beslut om ljudsignaltavla ska vara skriftligt, diariefört och noterat i Plk-webb.

9.2 Stopplikt

Kommunen eller länsstyrelsen beslutar om stopplikt enligt *Trafikförordningen (1998:1276)*.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

9.3 Beslut enligt Vägmärkesförordningen (SFS 2007:90)

Beslut att sätta upp eller ta bort kryssmärken, ljussignaler, ljudsignaler, helbommar eller halvbommar i en korsning med järnväg fattas av Trafikverket enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90)*, 1 kap 8§, oavsett vem som är infrastrukturförvaltare eller väghållare. Vid en korsning med spårväg fattar kommunen beslutet. Ett beslut enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90)* ska fattas när förändringen i plankorsningen är planerad och det finns ekonomiska förutsättningar för ett genomförande. Beslutet ska registreras i it-systemet Plk-webb (om plankorsningen finns registrerad där). Ett beslut är bindande och måste genomföras.

Uppsättning eller nedtagning av kryssmärken, ljussignaler, ljudsignaler, helbommar eller halvbommar i en korsning kräver inte något myndighetsbeslut så länge som skyddsalternativet inte förändras.

Trafikverket tillämpar rutinen *TDOK 2012:1180, Plankorsningar – Myndighetsbeslut* vid handläggning av ett beslut enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90)*. Trafikverket behöver då ha kännedom om nuvarande trafikförhållanden samt kända framtida förändringar av dessa.

Om Trafikverket förvaltar plankorsningen ska beslutet överensstämma med vad som sägs i denna riktlinje. Om någon annan infrastrukturförvaltare (spårinnehavare vid spårväg) förvaltar plankorsningen ska beslutet överensstämma med dennes motsvarande regelverk. Om ett sådant regelverk saknas tillämpas istället denna riktlinje.

Beslutet ska innehålla uppgift som entydigt pekar ut plankorsningens position, vad som ska tas bort och vad som ska sättas upp samt vilka regelverk som har tillämpats vid handläggningen. Det ska också innehålla uppgift om hur beslutet kan överklagas.

Beslut enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90)* gäller tills vidare men måste omprövas om trafikförhållandena förändras väsentligt. En väsentlig förändring kan exempelvis vara en ny gång- och cykelväg invid en befintlig plankorsning. Utökning av en befintlig anläggning med ytterligare enstaka signaler är inte en väsentlig förändring.

Vid beslut enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90)* ska kommunen eller den statliga väghållningsmyndigheten informeras om detta beslut.

Ett beslut enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90)*, 1 kap 8§, ska vara skriftligt, diariefört och registrerat i it-systemet Plk-webb.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

10 Resultat och dokumentation

10.1 Utredningar, åtgärder

Utredningar och åtgärder enligt denna riktlinje ska dokumenteras och vara spårbara.

10.2 Handlingsplan för åtgärder

Åtgärder som är komplexa, kostsamma och/eller har lång genomförandetid ska dokumenteras i en resurssatt handlingsplan. En handlingsplan ska vara beslutad, diarieförd och innehålla följande:

- Åtgärdsbehov som föranleder att en handlingsplan måste upprättas.
- Tidsfrist för åtgärden.
- Hur åtgärden ska finansieras.
- Eventuella provisoriska åtgärder som kan vidtas inom tidsfristen.
- Hur åtgärder ska registreras och följas upp.

10.3 Registreringsprinciper

En plankorsning ska registreras som en och samma individ i följande fall:

- Flera parallella körbanor finns (till exempel en gång- och/eller cykelbana invid en vanlig väg)
- När plankorsningen omfattar fler än ett spår
 - och det inbördes avståndet mellan två spår (räknat till respektive spårmitt) är kortare än 40 meter
 - och där det mellan spåren inte går att välja någon annan färdriktning än att fortsätta över nästa spår.

Fler än en plankorsning ska registreras i följande fall

- Vid parallella spår där det mellan spåren går att välja någon annan färdriktning än att fortsätta över nästa spår (till exempel för att nå en plattform som är belägen mellan två spår).

10.3.1 Plankorsningar som förvaltas av Trafikverket

Planerade och genomförda förändringar i en plankorsning ska registreras i it-systemet Plk-webb för att tillgodose kravet på spårbarhet och uppdatering av förvaltningsdata.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

10.3.2 Plankorsningar som inte förvaltas av Trafikverket

Skyddsalternativ för plankorsningar som finns registrerade i Plk-webb ska hållas uppdaterade.

Ett beslut enligt *Vägmärkesförordningen (2007:90), 1 kap 8§*, ska vara skriftligt och diariefört. Beslutet ska också vara registrerat i it-systemet Plk-webb om plankorsningen finns i detta system.

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

11 Referenser

SFS 1971:948	Väglag
SFS 1993:1617	Ordningslagen
SFS 1998:808	Miljöbalken
SFS 1998:1276	Trafikförordning
SFS 2001:651	Trafikförordning om vägtrafikdefinitioner
SFS 2004:519	Järnvägslagen
SFS 2007:90	Vägmärkesförordning
SFS 2010:900	Plan- och bygglag
TDOK 2010:14	Trafikverkets interna föreskrifter om Arbetsordning
TDOK 2011:2	Förvalta Trafikverkets säkerhetstillstånd/säkerhetsstyrningssystem
TDOK 2012:1180	Plankorsningar – Myndighetsbeslut enligt Vägmärkesförordningen (SFS 2007:90)
TDOK 2014:0116	Avveckling av järnväg
TDOK 2015:0309	Trafikbestämmelser för järnväg, Modul 12, A-skydd
TTJ Vägvalt	Trafikbestämmelser för järnväg, TTJ, Modul 7 www.trafikverket.se/ttj
TTJ växling över plankorsning	Trafikbestämmelser för järnväg, TTJ, Modul 10 www.trafikverket.se/ttj
TDOK 2017:0367	Trafikverkets hantering av plankorsningar
TDOK 2020:0126	Plankorsning, siktmätning
TDOK 2020:0236	Metod för riskhantering vid ändringar gällande trafiksäkerhet järnväg (CSM RA)
TRVINFRA-00304	Plankorsningar
VGU	Publikation, Vägars och Gators Utformning Gällande version finns på Trafikverkets hemsida
Trafikverkets Publikation 2015:237	Utformning av den fysiska miljön på stationer för personer med funktionsnedsättning ISBN 978-91-7467-878-9
Trafikverkets publikation 2020:089	Projektering och byggande av enskilda vägar
Publikation MSB 262	Säkerhetsguide för evenemang

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Versionslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
Version 1.0	2015-10-01	Nytt dokument	Helena Rådbo
Version 2.0	2017-06-27	Krav för befintliga plankorsningar har införts	Helena Rådbo
Version 3.0	2018-09-01	Text om spårväg borttagen (pga ändrad Vägmärkesförordning). Förtydligande avseende: vägvakter, ägovägsbom, ljudsignaltavla samt uppföljning av sikt, fordonsmagasin och vägprofil.	Helena Rådbo
Version 4.0	2019-07-01	Version 4.0 aldrig publicerad på grund av fel i systemverktyg.	Mats Holmberg, Ev
Version 5.0	2019-08-01	Avsnitt 5 ändrat, <i>Ompröva ett skyddsalternativ</i> omskrivet och flyttat från avsnitt 7 avsnitt 6.1 Vägklass (plk) <i>Serviceväg utan vägtrafik</i> införd avsnitt 7.6 <i>Åtgärd, handlingsplan</i> infört	Helena Rådbo

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Version 6.0	2020-06-01	Vägklass (plk) <i>Ägovägsbom + vandringsled</i> införd. Avsnittet "Ompröva ett skyddsalternativ" förtydligat. Krav vid tillfälliga åtgärder förtydligade. Text om ägovägsbom förtydligad.	Helena Rådbo
Version 7.0	2021-06-01	Vägklass (plk) <i>Bygdeväg</i> införd Förtydligat krav vad som ska gälla vid ombyggnad av en befintlig plankorsning. Plankorsningens trafikmiljö förtydligad. Krav på åtgärder när järnvägstrafiken väsentligen och varaktigt har minskat Krav på förvarningsljus. Nya avsnitt "Förvaltningsdata" och "Framkomlighetsklass". Brist "Näringsverksamhet" införd.	Helena Rådbo

TDOK-nummer
TDOK 2015:0311

Version
9.0

Version 8.0	2022-06-01	<p>Närsikt 5 sekunder för en befintlig vandringsled är tillåten tills vidare.</p> <p>Väggklass (plk) gångstig är borttagen och ersatt antingen med lokal väg eller vandringsled.</p> <p>Krav på ny besiktning avseende sikt i de fall en brist är åtgärdad.</p> <p>I övrigt redaktionella ändringar och förtydliganden. Nytt: Införande av ERTMS, krav enligt tabell 1.</p>	Helena Rådbo
Version 9.0	2023-06-01	<p>Redaktionella och förtydligande:</p> <ul style="list-style-type: none">-när trafik på järnväg har upphört,-vandringsled-ägovägsbom-ljudsignaltavla- Vaghållningsmyndighet.	Helena Rådbo